

торговельних або інших угод, наприклад, між ЄС, США та Канадою.

Перелік органічної продукції розшириться, буде створено органічний ринок посівного матеріалу для збільшення біорізноманіття та підвищення стійкості рослин до хвороб та шкідників.

Щодо України, то з 2 серпня 2019 року вступив в дію Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції». Закон було розроблено Мінагрополітики спільно з органічним сектором з метою удосконалення правових засад органічного виробництва в Україні та їх адаптації до відповідного законодавства ЄС.

Новий закон встановлює вимоги до виробництва органічної продукції за галузями, її обігу, маркування та реалізації, а також механізм сертифікації органічного виробництва. Крім того, запроваджує ведення Мінагрополітики реєстрів операторів, органів сертифікації, органічного насіння і садивного матеріалу. Відкритість та загальнодоступність цих реєстрів дасть можливість громадянам, суб'єктам ринку органічної продукції, учасникам ринку, іншим заінтересованими особам отримувати актуальну, достовірну інформацію стосовно операторів органічного ринку, органів сертифікації, що мають право на проведення сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції, а також наявності на ринку України органічного насіння і садивного матеріалу. Завдяки цьому вдасться підвищити прозорість органічного ринку, відповідальність його учасників, забезпечити захист операторів від недобросовісної конкуренції та посилити довіру споживача до продукції маркованої як органічна.

УДК: 330.341.1:633.1

Літовченко В.В.

*КВНЗ КОР «Богуславський гуманітарний коледж
імені Івана Семеновича Нечуя-Левицького, вул. Інтернаціональна, 17,
м. Богуслав, 09700, Україна
e-mail: litovchenko20010128@gmail.com*

ЗМІСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА СОРТИ РОСЛИН

Право інтелектуальної власності на сорт рослин охоплюють особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, засвідчені державною реєстрацією, майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, засвідчені патентом та майнове право інтелектуальної власності на поширення сорту рослин, засвідчене державною реєстрацією (ст. 485 ЦК України).

Автор сорту наділяється особистими немайними правами, що

охоплюють його право:

- перешкоджати іншим особам привласнювати та спотворювати його авторство;
- вимагати не розголошувати його ім'я як автора сорту і не зазначати його у публікаціях;
- вимагати зазначення свого імені під час використання сорту, якщо це практично можливо;
- інші особисті немайнові права автора сорту рослин.

До майнових прав власника патенту на сорт рослин належать:

- 1) право на використання сорту рослин, придатного для поширення в Україні;
- 2) виключне право дозволяти використання сорту рослин;
- 3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню сорту рослин, у тому числі забороняти таке використання;
- 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом. Виключне право власника сорту на дозвіл чи заборону використання сорту полягає у тому, що ніхто без його дозволу не може здійснювати стосовно матеріалу сорту виробництво або відтворення, пропонування до продажу, продаж або інший комерційний обіг, вивезення за межі митної території України, ввезення на митну територію України або зберігання матеріалів сорту з будь-якою метою.

Майнове право власника сорту може бути предметом застави і використовуватись у спільній діяльності, зокрема бути внеском до статутного фонду чи майна юридичної особи, бути предметом іншого комерційного обігу, що не заборонений законом.

Власник сорту має право передати своє майнове право на сорт на підставі договору будь-якій особі, яка стає його правонаступником. Він також має право заповісти своє майнове право на сорт у спадщину.

Власник сорту може видати будь-якій особі дозвіл (ліцензію) на використання сорту на підставі ліцензійного договору. За ліцензійним договором власник сорту (ліцензіар) передає право на використання сорту іншій особі (ліцензіату), яка бере на себе зобов'язання носити ліцензіару обумовлені договором платежі і здійснювати інші дії, передбачені договором.

Протягом строку чинності патенту власник сорту має право в установленому порядку подати для офіційної публікації заяву про готовність надати дозвіл будь-якій особі на використання сорту (відкриту ліцензію). У цьому разі збір за підтримання чинності виключного права власника сорту зменшується на 50 відсотків починаючи з року, наступного за роком опублікування такої заяви. Якщо жодна особа не заявила власнику сорту про свої наміри щодо використання сорту і не виявила бажання укласти ліцензійний договір, він може подати письмове клопотання про відкликання своєї заяви.

У такому разі збір за підтримання чинності виключного права власника сорту вноситься у повному розмірі починаючи з року, наступного за роком опублікування такого клопотання.

Не визнаються порушеннями майнового права власника сорту використання сорту без дозволу власника у випадках вичерпання виключного права власника сорту, право попереднього користування і право при відновленні прав на сорт, обмеження дії виключного права власника сорту.

Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, засвідчені патентом, є чинними з дати, наступної за датою їх державної реєстрації, за умови підтримання чинності цих прав відповідно до закону.

Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин спливає через 30 років, а щодо дерев та винограду – через 35 років, що відліковуються з 1 січня року, наступного за роком державної реєстрації цих прав.

Право на поширення сорту рослин є чинним з дати, наступної за датою його державної реєстрації, та діє безстроково за умови підтримання чинності цього права відповідно до закону.

Крім прав на власника сорту покладається ряд обов'язків. Зокрема, власник сорту повинен добросовісно користуватися своїм майновим правом на сорт та забезпечувати збереження сорту або його вихідних компонентів протягом усього строку чинності патенту. Крім того, власник сорту зобов'язаний надати на запит компетентних державних органів інформацію, документи, матеріал, зразки сорту, що охороняється, чи його вихідні компоненти з метою перевірки збереженості сорту, визначення та оновлення офіційного зразка сорту або проведення порівняльної експертизи між сортами.

Майнові права інтелектуальної власності на сорт можуть бути достроково припинені у випадках відмови власника сорту, в разі несплати збору за підтримання його чинності, а також припинені Мінагрополітики: а) за заявою будь-якої особи про втрату однорідності чи стабільності сорту внаслідок незабезпечення його збереженості власником сорту і підтвердження в установленому порядку факту цієї втрати; б) у разі не надання власником сорту вчасно на вимогу компетентних державних органів інформації, документів, матеріалів, зразків сорту, необхідних для перевірки однорідності чи стабільності сорту; в) у разі ненадання вчасно на вимогу закладу експертизи пропозиції щодо нової назви сорту.

Дострокове припинення чинності прав на сорт здійснюється з наступного дня після внесення відповідних відомостей до реєстру патентів. Дострокове припинення чинності прав на сорт може бути оскаржено до суду.

Майнове право власника сорту може бути визнане недійсним повністю або частково у судовому порядку в разі: якщо сорт не був вирізненим на дату, на яку заявка вважається поданою; сорт не був новим

на дату, на яку заявка вважається поданою; за умови набуття права власника сорту на підставі інформації, що наданий заявником сорт не був однорідним чи стабільним на дату, на яку заявка вважається поданою, або якщо право власника сорту надано особі, яка не має на це права. У разі визнання недійсними майнових прав власника на сорт чинність цих прав припиняється з дати їх державної реєстрації.

Захист прав на сорти рослин здійснюється у судовому та адміністративному порядку. Спори з будь-яких питань щодо відносин, пов'язаних з охороною та реалізацією прав на сорти рослин, можуть розв'язуватися у судовому порядку. Зокрема, суди відповідно до їх компетенції можуть розглядати: спори про надання прав на сорт та їх державну реєстрацію; спори, щодо сортів, створених у зв'язку з виконанням службових обов'язків або за дорученням роботодавця, авторства на сорт, винагороди авторам, укладення та виконання ліцензійних договорів, визначення власника сорту, визнання прав на сорт недійсними, дострокового припинення прав, порушення особистих немайнових і майнових прав на сорт, визнання сорту придатним для використання в Україні тощо.

За результатами розгляду справи суд може ухвалити рішення про відшкодування моральної (немайнової) шкоди, заподіяної порушенням прав на сорт, про відшкодування збитків, завданих порушенням майнового права на сорт; про стягнення з порушника отриманого внаслідок порушення прав на сорт доходу, включаючи втрачену власником сорту вигоду, про стягнення компенсації, що визначається судом у розмірі від 10 до 50000 мінімальних заробітних плат, або припинення дії, яка створює загрозу порушення права на сорт.

УДК 341:631.526(477+061.1ЄС)

Майдачевська А.В.

Національний авіаційний університет, прос. Космонавта Комарова, 1, м. Київ, 03041, Україна

e-mail : maidachevskaa@gmail.com

АДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ ОХОРОНИ ПРАВ НА СОРТИ РОСЛИН ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМКІВ ПРАВОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

На сучасному етапі процесу становлення України як розвиненої, прогресивної та правової держави особливо актуальним є питання про реалізацію євроінтеграційного вектору розвитку України. У 1995 році Україна набула членства у Раді Європи і планує здобути статус асоційованого члена Європейського Союзу (далі – ЄС). Вона